Jannata Isiniif Waadaa Galamte kafaruu fi Shirkii Hojjachuun hin dhabinaa-Kutaa 2.1

Description

Jannani Eessa Jirtii?

Akkuma Nabiyyii (SAW) irraa mirkanaaâ€™etti Jannani samii torbanii ol jirti. Nabiyyiin (sallallahu aleyh wassallam) akkana jedhan: â€œ**Yommuu Rabbiin kadhattan, Firdawsa Isa kadhaa. Sababni isaas, inni (Firdaws) olâ€™aanaa Jannataati, isa irraa laggeen Jannataa burqu, gubbaa isa Arshii Rahmaantu jira.**â€• Sahiih Al-Bukhaari 2790 Kuni Jannanii samiiwwanii ol akka jirtu agarsiisa.[1]

Qurâ€™aana keessattis haala kanaan ni arganna:

﴿وَلَقَدْ رَءَاهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ ﴿١٣﴾ عِندَ سِدْرَةِ ٱلْمُنتَهَىٰ ﴿١٤﴾ عِندَهَا جَنَّةُ ٱلْمَأْوَىٰٓ ﴿١٥﴾﴾

â€œ**Dhugumatti, inni buâ€™iinsa biraa [keessattis] isa argee jira. Sidrat al-Muntahaa biratti. Ishii bira Jannata Qubsumaatu jira**.â€• Suuratu An-Najm 53:13-15

Kana jechuun Nabii Muhammad (sallallahu aleyh sallam) Malaykaa Jibril suuraa dhugaa irratti uumame siâ€™a lammataaf kan gara isaatti buâ€™u taâ€™e Sidrata Al-Muntahaa biratti argee jira. Sidrata al-Muntahaa muka guddaa samii torbaffaa ol jiruudha. Sidrata Al-Muntahaa jedhame kan moggaafameef, wanti dachii irraa olbahu muka kana biratti dhaabbata, achi bira hin darbu. Yookiin beekumsi uumamtootaa daangaa sanitti dhaabbata. Halkan Israa Nabii Muhammad sallallahu aleyh wassallam bakka kanatti Jibriilin arge.

Muka san bira â€œJannata qubsumaatuâ€• jira. Kana jechuun Jannata qananii hunda of keessatti qabatte, muttaqootaaf itti galaa fi qubannaa taatetu jira. Kuni Jannani iddoo olâ€™aanaa fi samii torbaffaa ol akka jirtu agarsiisa.[2]

Qananii Jannataa-kutaa 1

Qananii Jannata ibsuuf dhugumatti jechoonni nama hanqatu. Qananii takkuu ijji hin argine, gurri hin dhageenye fi qalbii namaa hin qaxxaamurretu keessa jira. Ergamaan Rabbii (sallallahu aleyh wasallam) akkana jedhan: â€œRabbiin oltaâ€™aan ni jedha, â€œ**Gabroota Kiyya gaggaariif wanta ijji hin agarre, gurrii hin dhageenye fi qalbii namaa irra hin qaxxaamurre qopheessefi jira.**â€• Ergasii

aayah tana qaraâ€™e:

فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّآ أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَآءَۢ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ١٧

â€œ**Waan isaan hojjataa turaniif jecha akka mindaatti gammachuu ijaa irraa wanta isaaniif dhokfame lubbuun tokkoyyuu hin beektu.**â€• Suuratu As-Sajdah 32:17 Sahiih Al-Bukhaari 4780

Abdullah ibn Abbaas ni jedhe: â€œAakhirah irraa wanti addunyaa keessa jiru maqaalee malee homaayyu miti.â€• Kana jechuun maqaadhaan malee wantoonni Aakhiraa keessa jiran wantoota addunyaa keessa jiraniin wal hin fakkaatan. Khamriin Aakhirah akka khamrii addunyaati miti, Huur iin (dubartoonni Jannataa) akka dubartoota addunyaati miti, ibiddi Jahannam akka ibidda addunyaati miti.

Qurâ€™aana keessatti qananiin Jannataa muraasni maqaa dhahamanii jiru. Qananiin kuni akka qananii addunyaati miti. Qananiin addunyaa gabaabaa fi kan addaan cituudha. Qananiin Aakhiraa immoo itti fufaa gonkumaa addaan hin cinneedha. Guddinna, bareedinnaa fi sadarkaa qananii Jannataa Rabbii oltaâ€™aatu beeka. Mee qananii kana ilaalchisee wanta Qurâ€™aana keessatti dhufee muraasa haa ilaallu. Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa ni jedha:

مَّثَلُ ٱلْجَنَّةِ ٱلَّتِى وُعِدَ ٱلْمُتَّقُونَ ۖ فِيهَآ أَنْهَٰرٌ مِّن مَّآءٍ غَيْرِ ءَاسِنٍ وَأَنْهَٰرٌ مِّن لَّبَنٍ
لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُۥ وَأَنْهَٰرٌ مِّنْ خَمْرٍ لَّذَّةٍ لِّلشَّٰرِبِينَ وَأَنْهَٰرٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى ۖ
وَلَهُمْ فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ ۖ كَمَنْ هُوَ خَٰلِدٌ فِى ٱلنَّارِ وَسُقُوا۟
مَآءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَآءَهُمْ ١٥

â€œ**Sifanni (ibsi) Jannataa muttaqoonni waadaa galaman: laggeen bishaanii hin xiraaâ€™in, laggeen aannanii dhandhamni isaa hin jijjiramin, laggeen khamrii (daadhii) warra dhuganiif miâ€™aawa taâ€™ee fi laggeen damma qulqulleeffame irraa taâ€™etu ishii keessa jira. Ammas, isaaniif ishii keessa furuduraalee gosa hundaati fi araarama Gooftaa isaanii irraa taâ€™etu jira. [Kuni] akka nama ibidda keessa yeroo hunda jiraatutii? Isaan bishaan danfaa obaafamanii marâ€™imaa isaanii ciccira.**â€• Suuratu Muhammad 47:15

Kana jechuun ibsi Jannataa namoota wantoota Rabbiin oltaâ€™aan dirqama godhe bakkaan gahuu fi Isa faallessuu irraa fagaachun adabbii Isaa irraa of eeganiif waadaa galamte kana fakkaata:
1-Jannata keessa laggeen bishaanii foolin isaanii hin jijjiramnetu jira. Yommuu foolin jijjiramee fi shame, â€œBishaan biirii (eela) kanaa xiraaâ€™eâ€• jedhama. Bishaan Jannataa hin hadhaaâ€™us, hin

booraâ€™us, fooli badaas hin qabu.

2-Ammas, Jannata keessa laggeen aannanii dhandhamni isaa hin jijjiramnetu jira. Sababni isaas, aannan kuni horii keessaa hin elmamu. Aannan gurâ€™uu keessaa erga bahee booda yeroo dheeraaf yoo ture, dhandhamni isaa ni jijjirama, ni dhangaggaaâ€™a. Garuu aannan Jannataa dhandhamni isaa gonkumaa hin jijjiramu.

3-Ammas, Jannata keessa laggeen khamrii (daadhiitu) jira. Khamriin kuni akka khamrii addunyaa nama jibbisiisu, mataa nama bowwaafachiisuu fi macheessu miti. Kana irra, Khamriin Jannataa adii, namoota isa dhuganiif garmalee miâ€™aawaa kan taâ€™e, urgaaâ€™aa, mataa nama hin bowwaafachifnee fi hin macheessineedha. Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa ni jedha:

﴿يُطَافُ عَلَيْهِم بِكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ ﴿٤٥﴾ بَيْضَاءَ لَذَّةٍ لِّلشَّارِبِينَ ﴿٤٦﴾
لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنزَفُونَ ﴿٤٧﴾﴾

â€œ**Burqituu irraa kubbaayyaa [khamriin guuttameen] isaan irra naannawama. Adii, warra dhugaaniif miâ€™ooftu tan taate. Ishii keessa ghawl hin jiru, ishii irraas hin machaaâ€™an**.â€• Suuratu As-Saaffaat 37:45-47

â€œ**Ishii keessa ghawl hin jiru**â€• kana jechuun khamrii Jannataa keessa wanti nama miidhu, garaa namaa dhukkubsu, mataa bowwaafachiisu, badiin, wanti jibbisiisaa fi rakkisaan hin jiru. Ammas, namoonni khamrii tana dhugan hin machaaâ€™an. [3]

4-Jannata keessa laggeen damma qulqulleefamaa taâ€™etu jira. Kuni damma gagaa, jiisaa fi xurii hunda irraa kan qulqulleefameedha. Dammi Jannataa kanniisa keessaa kan bahuu osoo hin taâ€™in Jannata keessatti uumamuun akka bishaanii kan yaaâ€™udha. Kanaafi, qulqulluu taâ€™e. Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa xurii damma addunyaa keessatti taâ€™uu irraa qulqulleesse jira.

â€œ**Ammas, isaaniif ishii keessa fuduraalee gosa hundaati fi araarama Gooftaa isaanii irraa taâ€™etu jira.â€•** Kan jechuun muttaqoota kanniiniif laggeen kanniin irratti dabalatee fuduraalee (firaafiree) gosa hundaatu Jannata keessa isaaniif jira. Wanti kana caale immoo badii hojjatan isaaniif dhoksuu fi irra darbuudha.

Gammachuun ilma namaa waa lamaan guuttama: wanta jaallatan argachuu fi wanti jibban namarraa fagaachudha. Warri Jannataa kunniin Jannata keessatti wanta jaallatanii fi fedhan hundatu isaaniif jira. Rabbiin oltaâ€™aan waan isaaniif araarameef wanti jibban hundi isaan irraa fagaata. Nagahaan achi keessa jiraatu. Ni jedha:

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾

Dhugumatti muttaqoonni (warroonni Rabbiin sodaatan) iddoo nagahaa keessa taâ€™u.â€• Suuratu Ad-Dukhaan 44:51

â€œ**[Kuni] akka nama ibidda keessa yeroo hunda jiraatutii? Isaan bishaan danfaa obaafamanii marâ€™imaa isaanii ciccira.**â€• Kana jechuun sila namni qananii Jannataa kana keessa jiru akka nama ibidda keessa yeroo hundaa (zalaalamii) turuuti? Namoonni ibidda seenan kunniin bishaan garmalee hooâ€™aa taâ€™ee obaafamu. Bishaan kunis mariâ€™amaa garaa isaanii keessa jiru ciccira.[4]

Rabbiin rahmata Isaatiin kanarraa nu haa eegu.

Kitaabban wabii:

[1] Tafsiir Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Aali-Imraan 2/168-169
[2] Tafsiir As-Saâ€™dii-966, Tafsiir Muyassar-526
[3] Xabarii-19/532-535
[4] Tafsiir Xabarii-21/200-202, Tafsiir Muyassar-508, zaadul Masiir-1310, Tafsiir As-Saâ€™dii-927, Tafsiir Ibn Kasiir-6/654-656

Date Created
June 26, 2020
Author
admin